

Voorwoord

Christophe Lenaerts, voorzitter

Woord van de voorzitter

Beste leden en sympathisanten,

Investeren in groene energie blijkt in Vlaanderen een bijzonder riskante onderneming te zijn. Jarenlang heeft de Vlaamse overheid de Vlaming trachten te overtuigen om mee te investeren in groene energie. Wie zonnepanelen installeerde kon rekenen op een belastingvoordeel, groene stroomcertificaten en een terugdraaiende teller. De ondernemende Vlaming nam de handschoen op. Massaal werden daken omgevormd in kleine energiecentrales. De Vlaming was evenwel te ondernemend en het succes van de maatregelen werd onbetaalbaar. Dus werd de zonnepaneeleigenaar eerst in een slecht daglicht gesteld, dan werd het belastingvoordeel afgenomen, groene stroomcertificaten werden eerst sterk verminderd en nadien helemaal afgeschaft, plotseling diende er een vergoeding betaald te worden voor het plaatsen van elektriciteit op het net en finaal kan wie een digitale meter verplicht geïnstalleerd kreeg ook niet meer rekenen op een terugdraaiende teller. Ondanks de belofte van een vergoeding zullen vele eigenaars geen enkele vergoeding krijgen terwijl ze toch vele jaren hun teller niet meer zullen kunnen laten terugdraaien. Juridisch noemt men dit contractbreuk! Door eigenaars met een even oude installatie die nog geen digitale teller hebben in staat te stellen deze digitale meter te weigeren tot 2025 ontstaat een ongelijkheid tussen burgers die op een identieke wijze hebben bijgedragen aan meer duurzame energie. Ongetwijfeld voor voor het grondwettelijk hof.

Is Landelijk Vlaanderen plots een consumentenorganisatie geworden? Zijn we plots de grote verdedigers van de bezitters van zonnepanelen? Veranderen we straks onze naam in Zonnig Vlaanderen? Neen, maar de parallellen met het private natuurbeheer zijn opvallend.

Heel veel van de grotere natuurgebieden in Vlaanderen zijn restanten van eerder grootgrondbezit. Gedurende vele eeuwen zijn het private landeigenaars geweest die veel tijd

en veel geld geïnvesteerd hebben in het beschermen van de natuur en de open ruimte. Het natuurbehoud was nog niet uitgevonden en vaak werd in natuur geïnvesteerd omwille van jacht, visvangst, houtopbrengsten of omwille van een aangename leefomgeving. De Code Napoléon was er de oorzaak van dat grotere landgoederen in steeds kleinere terreinen werden opgesplitst en de grote landeigenaren werden vervangen door een steeds grotere groep van steeds kleinere landeigenaren. Maar ook deze groep bleef op zoek naar duurzaam landbeheer, het realiseren van ecosysteemdiensten en het behoud van natuur.

Wanneer in de jaren zestig en zeventig van vorige eeuw het steeds duidelijker werd dat de mens een nefaste invloed had op zijn leefmilieu in het algemeen en de natuur in het bijzonder kwamen overheden overal in de wereld in de actie. Het biodiversiteitsverlies werd en wordt veroorzaakt door een toenemende wereldbevolking, intensieve landbouw, een toename van de verstedelijking en een zich steeds verderzettende industrialisatie. Deze problemen zijn overigens sterk met elkaar verbonden. Het is politiek steeds moeilijk geweest deze problemen radicaal aan te pakken. Ingrijpen op landbouw, op verstedelijking of industriële groei heeft immers steeds verstrekken gevolgen. Ons economisch model is immers gebaseerd op groei: we hebben een voldoende grote jongere bevolking nodig om de pensioenen van onze ouderen te betalen, iedereen op onze planeet heeft recht op een degelijke maaltijd en een dak boven zijn/haar hoofd. Dus ja, het is moeilijk om in te grijpen op deze sectoren. Het gevolg daarvan is dat de blik van maatschappij en politiek zich verschuift naar een meer optimale inrichting van de nog resterende open ruimte met een bijna jaarlijkse toename van beschermingsstatuten, regelgeving en administratie. De druk op kleine en grote eigenaars neemt van dag tot dag toe. Onder druk van het toenemend aantal stadbewoners neemt de druk op het platteland toe (de vraag naar voeding, de vraag naar recreatie, de vraag naar meer

groen, de vraag naar meer biodiversiteit, de vraag naar klimaat mitigerende maatregelen, ...). Steeds meer beperkende maatregelen worden intussen in het platteland opgelegd: het wordt steeds moeilijker om een boom te kappen, het aanplanten van economisch interessant boomsoorten wordt onmogelijk gemaakt, wie aan natuurbehoud wil doen, dient eerst een boom te kappen om voldoende papier te produceren om aan de nodige administratieve verplichtingen te voldoen.

Wie op het Vlaamse platteland zijn nek heeft uitgestoken om natuur te behouden, om bossen aan te planten, om een duurzame landbouw te ontwikkelen, om aan soortenbeheer te doen, is vandaag degene die het meest te lijden heeft onder regelgeving voor meer en betere biodiversiteit. Aan de stadbewoners wordt niet gevraagd natuurmanagementplannen te maken, in de stad wordt de vraag niet gesteld of er wel inheemse boomsoorten worden aangeplant (als de boom maar niet te veel bladafval geeft) terwijl de duurzaamheid van een groentetuin op het dak eens op zijn minst in vraag mag gesteld worden.

Net als de eigenaars van zonnepanelen die als eersten investeerden in private hernieuwbare energie zijn het de eigenaars van kleine en grotere percelen natuur en bos die als eersten investeerden in het private behoud van biodiversiteit. Maar wie in Vlaanderen zijn nek uitsteekt voor private duurzame initiatieven die heeft de kans zijn hoofd te verliezen. Wie dat keer op keer doet kan omschreven worden als dom of als een idealist.

Wel beste lezer, ik ben blij voorzitter te mogen zijn van een organisatie van idealisten.

Zalig Pasen!

Christophe Lenaerts
Voorzitter Landelijk Vlaanderen